

Obchod v roce 2012: stagnace nebo reálný pokles?

Nejistoty v předvídání ekonomického a sociálního vývoje ve vnějším a zvláště v domácím prostředí komplikují i obvyklé úvahy při predikci vývoje současného či budoucího maloobchodního trhu, domnívá se **Ladislav Šípek** ze Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR.

Pro předpověď dalšího vývoje maloobchodního trhu jsou rozhodující jak vlivy z vnějšího prostředí, tak vlivy dané vnitřními podmínkami hospodářského i sociálního vývoje země. Ty na jedné straně plynou ze samotného hospodářského a rozpočtového vývoje, na druhé straně ze subjektivního působení nastavených reforem. Jak již bylo naznačeno, pro obchod jde především o faktory a rizika podporující nebo omezující spotřebu jak domácností, tak veřejného sektoru a taktéž o vlivy plynoucí ze sektoru cestovního ruchu, zvláště pak ze zahraniční návštěvnosti Česka, která v roce 2011 doznala zlepšení.

Pro maloobchod je důležité, do jaké míry se tyto vlivy projevují na

Růst spotřebitelských cen se do října 2011 meziročně zrychlil o 2,3 %.

samotném maloobchodním trhu, anebo v jiných formách spotřeby (výdaje na bydlení, energie, služby atd.). Specifický vývoj doznal v roce 2011 vývoj tržeb za ubytování, stravování a pohostinství (představují ve vztahu k maloobchodu 15 %, ve spotřebitelských výdajích domácností okolo 5 %). Po třech letech propadu tržby meziročně za tři čtvrtletí 2011 reálně vzrostly o 1,4 %, v ubytování o více než 6 %.

Pozitivní zpráva také byla, že v prvních třech čtvrtletích 2011

nadále rostl zahraniční obchod. Jeho obrat se v tomto sledovaném období zvýšil meziročně o 13,8 %, přebytek obchodní bilance dosáhl 136 mld. Kč (o 38 mld. Kč více než v roce 2010).

Pro poptávku na vnitřním trhu bylo dobré, že zaměstnanost neklesla a průměrná měsíční mzda rostla. Stavební výroba však byla za 9 měsíců reálně o 7,9 % nižší než před rokem, z toho ve 3. čtvrtletí o 8,4 %. Růst spotřebitelských cen se do října 2011 meziročně zrychlil na 2,3 %. Na zvýšení cenové hladiny působil zejména růst cen potravin a ceny za bydlení. Roční míra inflace byla do října 2011 na hodnotě 1,9 %. Životní náklady v domácnostech důchodců vzrostly o 3 %.

Po 1. lednu 2012 začaly na příjmově nižší vrstvy spotřebitelů dopadat psychologické i faktické důsledky reforem. Predikce Ministerstva financí ČR z konce říj-

na 2011 předvídala pro 4. čtvrtletí 2011 pokles spotřeby domácností o více než 1 %, spotřeby institucí skoro o 3 %. V návaznosti na to jsou předvídány i poklesy v roce 2012. Mimo jiné to souvisí s tím, že přírůstek HDP je jednoznačně závislý na pozitivním vývoji zahraničního obchodu, prakticky bez pozitivního vlivu konečné spotřeby. Z toho všeho nezbyvá než odvodit pro maloobchod jeho stagnaci, ne-li reálný pokles. Ostatní faktory – jako vyšší úroveň snížené sazby DPH – budou působit jen nominálně. Je také otázka, jak na maloobchodní trh, resp. spotřebitelské ceny zapůsobí vnější měnové relace koruny. Ani v tom nejsou očekávání příznivá.

Podnikatelů v maloobchodě ubylo

Podle Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ubylo v obchodě již v roce 2010 na 17 tis. podniků (7,7 %), především v maloobchodě. Spolu s tím klesala zaměstnanost (proti roku 2009 o 2,7 %). Tento trend pokračoval i vloni. Maloobchod sice zvýšil v prvním pololetí 2011 svůj přínos pro HDP, ale na druhé straně byl zaznamenán další progresivní úbytek podnikatelů. **Meziročně se snížila zaměstnanost o 4 tis. podnikatelů (2 %).**

Ladislav Šípek
Svaz obchodu
a cestovního ruchu ČR